

URO/7Q1A2 Francouzská lingvistika

V rámci ústní zkoušky si student losuje dvě otázky:

1) Okruh A – B

2) Okruh C

A - Fonetika a fonologie francouzštiny

1. Fonetika a fonologie, jejich předmět zkoumání, jednotky. Fonetická a fonologická transkripce.
2. Mluvní orgány a jejich funkce, akustické charakteristiky lidské řeči.
3. Francouzské samohlásky. Klasifikace a specifika.
4. Francouzské souhlásky a polosouhlásky. Klasifikace a specifika.
5. Zvuková výstavba souvislé promluvy: rytmická skupina, intonace, přízvuk.

B - Francouzská lexikologie a sémantika

6. Předmět lexikologie a sémantiky. Lexikální jednotka a slovo. Současná francouzská lexikografie.
7. Současné francouzské lexikum a jeho původ. Prostředky obohacování slovní zásoby. Výpůjčky.
8. Derivace (derivační pravidlo, prefixace, sufixace, parasyntéza, regresivní derivace). Konverze, aferéza, apokopa. Zkratky a zkratková slova.
9. Kompozice ("composition populaire" a "composition savante").
10. Slovo jako jazykový znak. Pojem, význam, reference. Strukturalistické přístupy k popisu lexikálního významu. Kognitivní sémantika a teorie prototypu.
11. Lexikální vztahy. Synonymie a antonymie. Homonymie a polysémie. Paronymie.
12. Změny významů a jejich příčiny.

C - Morfologie a syntax

1. Třídění slov, slovní druhy a jejich klasifikace
2. Substantiva – základní morfologické kategorie a syntaktické funkce
3. Adjektiva – základní morfologické kategorie a syntaktické funkce
4. Slovnědruhovká kategorie určovatelů, jejich funkce
5. Zájmena, jejich klasifikace a funkce

6. Číslovky a číselné výrazy, jejich klasifikace a užívání
7. Morfologické kategorie francouzských sloves (přehled).
8. Systém slovesných časů v indikativu, tvoření a funkce.
9. Systém slovesných časů v konjunktivu (subjonctif), tvoření a funkce.
10. Jmenné tvary sloves, tvoření a funkce.
11. Časová souslednost v indikativu a v konjunktivu. Přímá, nepřímá a polopřímá řeč.
12. Použití konjunktivu v hlavních a vedlejších větách
13. Slovesa plnovýznamová a pomocná, polopomocná slovesa a opisné slovesné vazby – jejich funkce a použití.
14. Vid a povaha slovesného děje. Prostředky vyjádření PSD ve francouzštině.
15. Příslovce. Předložky. Spojky
16. Věta a výpověď, syntaktická a informační struktura věty, typologie syntagmat.
17. Přísudek jako syntaktické a/nebo sémantické centrum věty. Přísudek slovesný a jmenný. Shoda přísudku s podmětem a s předmětem.
18. Aktanty: podmět, předmět přímý, předmět nepřímý (vč. původce děje). Konstrukce, které mění valenční strukturu (pasivum, zvrtné a neosobní konstrukce, faktitiva).
19. Mimovalenční doplnění slovesa.
20. Pořádek slov ve větě, bezpříznakový a příznakový slovosled, aktuální členění a dislokace.
21. Druhy vět podle postoje mluvčího (modalita): zápor, otázka, rozkaz. Modální slovesa.

Studijní literatura:

- DOHALSKÁ, M. – SCHULZOVÁ, O. (2003), *Fonetika francouzštiny*, Praha, Karolinum.
- MUNOT P. – NÈVE F.-X. (2002), *Une introduction à la phonétique*, Céfal, Liège.
- LÉON, P.-R. (2005): *Phonétisme et prononciations de français*, Paris, Armand Colin.
- NIKLAS-SALMINEN, A. (1997), *La lexicologie*, Paris, A. Colin.
- LEHMANN, A. - MARTIN-BERTHET, F. (2008), *Introduction à la lexicologie: sémantique et morphologie*. 3. éd., revue et actualisée. Paris: Colin,.
- MORTUREUX, M.-F. (2008). *La lexicologie: entre langue et discours*. Paris: Armand Colin.
- POLGUÈRE, A. (2008). *Lexicologie et sémantique lexicale: notions fondamentales*. Montréal: Presses de l'Université de Montréal,.

- TOURATIER, C. (2000), *La sémantique*, Armand Colin/HER, Paris,
- ŠABRŠULA, J. (1983), *Základy francouzské lexikologie*, Praha, SPN.
- DUCHÁČEK, O. (1971), *Francouzské významosloví*, Praha, SPN.
- ABEILLÉ, A. – GODARD, D. – DELAVEAU, A. – GAUTIER, A. (2021), *La Grande grammaire du français*, Actes Sud.
- RIEGEL, M. – PELLAT, J.-C. – RIOUL, R. (2004), *Grammaire méthodique du français*, Paris, Quadrigue.
- GREVISSE, M. – GOOSSE, A. (2008). *Le bon usage: grammaire française*, Bruxelles: De Boeck & Larcier.
- GREVISSE, M. – GOOSSE, A. (1995), *Nouvelle grammaire française*, Louvain-la-Neuve, DeBoeck – Duculot.
- ŠABRŠULA, J. (1986), *Vědecká mluvnice francouzštiny*, Praha, Academia.
- HENDRICH, J. – TLÁSKAL, J. – RADINA, O. (2001), *Francouzská mluvnice*, Plzeň, Fraus.
- WILMET, M. (1998), *Grammaire critique du français*, Paris, Hachette.